

رتبه بندی عوامل موثر در جذب گردشگر سلامت در قزوین:
مطالعه موردی با رویکرد مدل تصمیم گیری چند معیاره

استاد ناظر: جناب آقای دکتر روح الله کلهر

اعضای پنل علمی:
جناب آقای دکتر احدی نژاد
جناب آقای دکتر خسروی زاده

ارائه دهنده: علی اسمعیلی

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

Conclusion

Result

Methods

Introduction

امروزه گردشگری از معدود بخش‌های خدماتی است که فرصت‌های مناسبی را برای تجارت تمامی ملل جهان، فارغ از میزان توسعه‌یافتگی آنها فراهم آورده است. از دهه ۱۹۹۰ عوامل چندی دست به دست هم دادند تا گردشگری پزشکی تقویت شود.

* تعاریف متداول درباره گردشگری پزشکی:

(۱) تعریف بر اساس گزارش گردشگری پزشکی جهانی: رفتن به یک مکان خارج (به ویژه کشورهای خارجی) و صرف بیش از ۲۴ ساعت با هدف درمان پزشکی از جمله درمان پرستاری و پزشکی به عنوان گردشگری پزشکی تعریف شده است.

(۲) گردشگری پزشکی یک صنعت جدیدی است که ترکیبی است از سفر تفریحی و کسانی که به خارج از کشور برای خدمات مراقبت‌های بهداشتی بهتر با توجه به گران قیمت بودن و یا خدمات پزشکی ناقص در سکونتگاه خود دارند.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

* دلایل رونق گردشگری در حوزه پزشکی:

- (۱) هزینه بالای خدمات درمانی و پزشکی در کشور مبدا (کشور محل سکونت بیمار).
- (۲) زمان طولانی که بیماران باید در انتظار نوبت بمانند.
- (۳) زمانی که باید صرف گرفتن تأییدیه بیمه خود نمایند.
- (۴) کیفیت پایین خدمات درمانی در کشور مبدا.
- (۵) برخی از درمانها دردسترس همه کشورها نیست.
- (۶) بعضی از بیماران، درمان در کشورهای خارجی را ترجیح می دهند.
- (۷) در برخی از مطالعات اعتباربخشی به عنوان عامل تضمین کیفیت در میان ارائه کنندگان مراقبت های بهداشتی و درمانی مطرح شده است.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

* ایران با دارا بودن ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل در زمینه گردشگری و نیز پزشکی و درمانی، می‌تواند با استفاده مطلوب از این ظرفیت‌ها، به یکی از قطب‌های گردشگری پزشکی آسیا تبدیل شود. اما تاکنون طبق نظر کارشناسان و مسئولان مربوطه این حوزه، این نوع کسب و کار در ایران به صورت منسجم و نظام‌یافته شکل نگرفته است.

* ایران با عنایت به مزیت‌های خود در گردشگری پزشکی از جمله هزینه پایین و کیفیت بالای خدمات پزشکی، تصمیم دارد تا از فرصت‌های موجود استفاده نماید. اما برای بهره‌برداری از توانمندی‌های خود در این زمینه با چالش‌هایی روبروست.

* برای درک بهتر موضوعات گردشگری درمانی در کشور بهترین ارزیابی، آگاهی از عوامل اصلی جذب گردشگران و همچنین اطلاع از نظر کارشناسان این حوزه درباره مهمترین عوامل موثر در جذب گردشگران می باشد.

رتبه بندی عوامل موثر در جذب گردشگر سلامت در قزوین:
مطالعه موردی با رویکرد مدل تصمیم گیری چند معیاره

مریم اکبرشاهی ، مجید امامی ، سعیده موسوی، محمد مهدی گیوه کی، علی اسمعیلی ، روح اله کلهر*

هدف از مطالعه

این پژوهش با هدف شناسایی مولفه های موثر بر جذب گردشگران سلامت در استان قزوین و اولویت بندی این مولفه ها با استفاده از روش تصمیم گیری چند معیاره می باشد.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

روش کار:

پژوهش حاضر از نوع پژوهشهای ترکیبی می باشد که در دو مرحله شد. پژوهش ترکیبی، آمیزه ای از روشهای کمی و کیفی در فازهای موازی یا متوالی است که اخیرا به کارگیری آن خصوصا در زمینه تحقیقات سیستم های سلامت، افزایش یافته است.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

مرحله ی اول:

شناسایی مولفه های موثر در جذب گردشگر بود که به روش کیفی صورت گرفت. جامعه پژوهش در این مرحله شامل صاحب نظران حوزه گردشگری بخصوص گردشگری سلامت در سطح استان بودند. در این مرحله از روش نمونه گیری هدفمند استفاده شد که به دنبال افراد مطلع است. همچنین با هدف شناسایی افراد ذیربط از روش گلوله برفی استفاده گردید. تعداد نمونه در این مرحله با توجه به مطالب بدست آمده از مصاحبه ۱۶ نفر بودند. مصاحبه ها تا مرحله اشباع ادامه پیدا کرد. معیار های ورود افراد به مطالعه داشتن حداقل سابقه خدمت ۱۰ سال ، سابقه مدیریتی حداقل ۵ سال ، داشتن حداقل مدرک لیسانس در زمینه مرتبط، داشتن تجربه کاری در حوزه گردشگری مخصوصا گردشگری سلامت و همچنین عواملی چون دسترسی و میزان همکاری آگاهان کلیدی ملاک انتخاب بود.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

مرحله ی اول:

در این مرحله، جهت گردآوری داده ها از مصاحبه چهره به چهره از نوع نیمه ساختارمند با مسئولان و آگاهان کلیدی در حوزه گردشگری سلامت استفاده شد. ابزار مورد استفاده یک راهنمای مصاحبه در غالب ۵ سوال محوری بود. تا حد امکان سعی می شود که این مصاحبه ها به صورت غیر رسمی، بدون قضاوت و به صورت باز و با پرهیز از هرگونه نظر در باره درست یا غلط بودن پاسخ ها صورت بگیرند. میانگین زمان مصاحبه ها ۴۰ دقیقه بود. بعد از اتمام مصاحبه ها و در پایان ساعات کاری، اقدام به گوش دادن نوار مصاحبه ها می شد و موضوعات یادداشت شده با موضوعات کلیدی مهم استخراج شده از هر مصاحبه، به طور خلاصه در یک فرم مخصوص ثبت می گردد. این فرم حاوی خلاصه موضوعات مهم مطرح شده در طی مصاحبه، به رویت مصاحبه شونده رسانده شد تا در صورت تائید و احیاناً اصلاح برخی موارد بر ای استفاده در فرایند تحلیل استفاده شد. روند انجام مصاحبه ها تا مرحله رسیدن به اشباع ادامه داشت. روش تحلیل داده ها در این مرحله با استفاده از روش «تحلیل چارچوبی» مشتمل بر ۵ مرحله «آشناسازی»، «شناخت چارچوب مفهومی»، «کدگذاری»، «ترسیم جداول» و «نگاشت و تفسیر» استفاده شد. داده های کیفی به دست آمده از مطالعه کیفی با استفاده از نرم افزار MAXQDA 10 طبقه بندی گردید.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

مرحله ی دوم:

در مرحله دوم رویکرد تصمیم گیری چند معیاره، با روش تحلیل سلسله مراتبی استفاده شد. با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی که از روش های تصمیم گیری چند معیاره است اقدام به وزن دهی این معیارها (عوامل تاثیر گذار) شد. محیط مطالعه در این مرحله شامل دانشگاههای استان قزوین، بیمارستانهای دولتی و خصوصی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و استانداری استان قزوین بودند. در این مرحله از روش نمونه گیری هدفمند استفاده شد. معیارهای ورود افراد به مطالعه داشتن حداقل مدرک لیسانس در زمینه مرتبط، حداقل ۳ سال تجربه کار در حوزه ی گردشگری خصوصا گردشگری سلامت و در نهایت علاقه مندی فرد به شرکت در مطالعه بود. همچنین عواملی چون دسترسی و میزان همکاری آگاهان کلیدی ملاک انتخاب می باشد. در این مرحله تعداد ۳۵ پرسشنامه بین کارشناسان و متخصصین این حوزه توزیع گردید که نهایتا ۳۰ پرسشنامه به محقق برگردانده شد و مورد تحلیل قرار گرفت.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

مرحله ی دوم:

جهت جمع آوری داده ها از پرسش نامه مقایسه زوجی استفاده شد. محتوای این پرسش نامه شامل عوامل تاثیر گذار بر جذب گردشگران سلامت در استان قزوین بود که در مرحله اول گردآوری شده بود. روایی صوری پرسش نامه توسط متخصصین و صاحب نظران حوزه گردشگری سلامت و روش تحلیل سلسله مراتبی مورد تأیید قرار گرفت. پایایی این پرسشنامه با توجه به نرخ ناسازگاری که در این پرسشنامه مقدار 0.003 و همچنین از طریق آزمون آلفای کرونباخ (0.85) به دست آمد تایید شد. با توجه به نتیجه مقایسه ها که می تواند شامل پاسخ های کاملاً مهمتر، خیلی مهمتر، مهمتر، کمی مهمتر یا یکسان باشد به ترتیب اعداد ۹، ۷، ۵، ۳ و ۱ اختصاص داده شد. تحلیل و وزن دهی مولفه ها با استفاده از نرم افزار Expert Choice 11 صورت گرفت. پس از وزن دهی مولفه ها، اقدام به اولویت بندی مولفه ها با توجه به وزن اختصاصی هر مولفه شد.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

* یافته های کیفی پژوهش:

در این قسمت پاسخ مصاحبه شوندگان به سوالات اصلی مصاحبه به شرح زیر مطرح می شود. در این پژوهش از ۱۶ نفر از آگاهان کلیدی که در حوزه سلامت استان قزوین که شرایط ورود به مصاحبه را داشتند مصاحبه چهره به چهره انجام شد. میانگین سابقه کاری افراد مصاحبه کننده ۹/۱۷ سال با انحراف معیار ۷/۴ سال بود. اکثر افراد دارای تحصیلات در رشته پزشکی بودند برخی نیز در رشته های پرستاری، مدیریت خدمات بهداشتی، بهداشت عمومی و تجهیزات پزشکی تحصیلات داشتند.

نهایتاً از تحلیل داده های کیفی مجموعه عواملی که شامل نقاط قوت و ضعف استان قزوین در جذب گردشگران پزشکی بود حاصل شد که جهت وزن دهی و رتبه بندی عوامل موثر بر جذب گردشگران پزشکی در استان از داده های مربوط به نقاط قوت استان استفاده شد. (جدول شماره ۱)

Conclusion

Result

Methods

Introduction

ردیف	نقاط قوت	نقاط ضعف
۱	نزدیکی به تهران	نبود بیمارستان لوکس
۲	منابع طبیعی گردشگری (اکو توریسم)	فقدان هتلهای با کیفیت بالا
۳	آثار باستانی زیاد و پیشینه تاریخی	عدم فعالیت و یا فعالیت کم دفاتر گردشگری در زمینه توریسم درمانی
۴	قرار گرفتن به عنوان چهار راه شمال، جنوب، شرق و غرب	نبود آمادگی روانی و خودباوری بین سازمانهای استان برای پذیرش بیمار
۵	دارا بودن پزشکان باتجربه و مطرح به دلیل نزدیکی با تهران	عدم آشنایی پرسنل درمانی به زبان بین المللی
۶	وجود دانشگاه های مطرح و معروف در سطح ایران و جهان (بین المللی امام و آزاد قزوین)	نبود ساختمان و امکانات مناسب
۷	نزدیکی با دریای خزر و مناطق گردشگری شمال ایران	هتلینگ بیمارستانها
۸	صنعتی بودن استان	سوء مدیریت در سیستم سلامت
۹	امنیت بالا	نبود برنامه جامع در این زمینه
۱۰	بیمارستانهای خصوصی مناسب- استاندارد	امکانات رفاهی برای همراه بیمار
۱۱	بروز بودن اعضا هیات علمی پزشکی در بیمارستان دولتی	امکانات زیرساختی ارتباطات
۱۲	ارتباط بین بخشی مناسب	نبود تجربه و آگاهی در زمینه توریسم
۱۳	فرهنگ مهمان نوازی مردم	مشخص نبودن قیمتها و تعرفه ها
۱۴	هزینه پایین خدمات	نبود تبلیغات مناسب

جدول شماره ۱: خلاصه یافته های کیفی و شناسایی نقاط قوت استان قزوین در جذب گردشگران خارجی

Conclusion

Result

Methods

Introduction

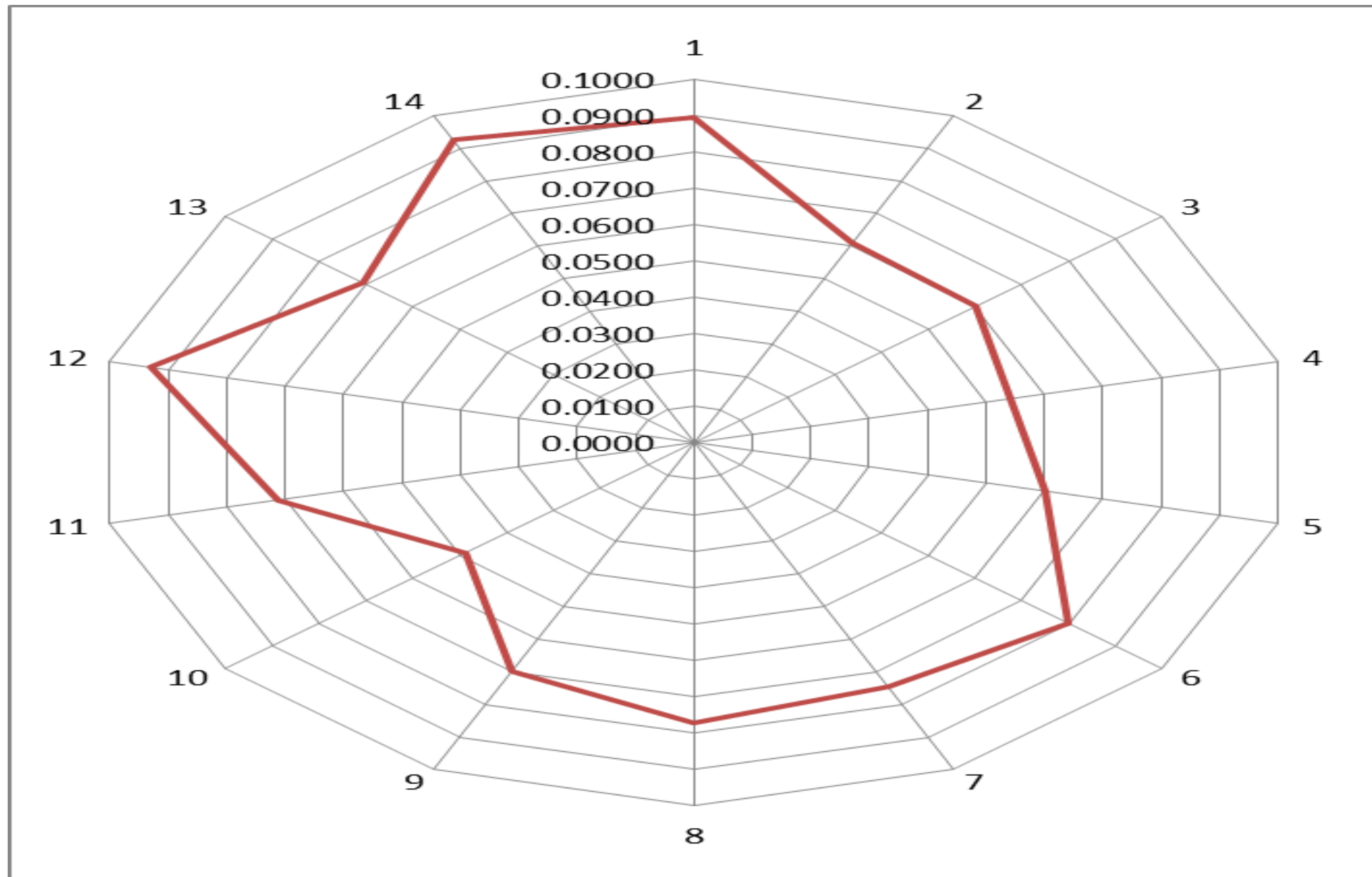
یافته های کمی پژوهش:

در مرحله وزن دهی به عوامل موثر (نقاط قوت) درمجموع ۳۰ نفر پرسشنامه را تکمیل نمودند که قسمت عمده شرکت کنندگان در این پژوهش را آقایان با ۳۳/۵۳ درصد تشکیل داده اند. از لحاظ حرفه شرکت کننده، بیشترین میزان را اساتید دانشگاه علوم پزشکی قزوین با ۳۴/۳۳ درصد و کمترین مقدار مربوط به اعضای هیات علمی دانشگاه بین الملل قزوین با ۱۰ درصد می باشد. میانگین سنی در این گروه مورد مطالعه برابر با $۴۶/۵ \pm ۸۳/۴۰$ می باشد.

یافته های این تحقیق نشان میدهد که از نظر کل افراد شرکت کننده در پژوهش عامل ارتباط بین بخشی مناسب بین دستگاه های دولتی در سطح استان با وزن ۰/۹۳۰، عامل هزینه خدمات با وزن ۰/۹۲۴ و نزدیکی به تهران با وزن ۰/۸۹۳ در رتبه های اول تا سوم قرار دارند. (جدول شماره ۲) همچنین نرخ ناسازگاری برای این گروه از عوامل مقدار ۰/۰۰۳ به دست آمد که کمتر از ۰/۱ می باشد و نشان می دهد بین پاسخ های نمونه های مورد بررسی در مقایسات زوجی انجام گرفته سازگاری خوبی وجود دارد. (نمودار شماره ۱)

ردیف	مولفه های مهم در جذب گردشگر سلامت	کل	رتبه
۱	نزدیکی به تهران	۰.۸۹۴/۰	۳
۲	منابع طبیعی گردشگری	۰.۶۰۹/۰	۱۰
۳	پیشینه تاریخی و آثار گردشگری	۰.۶۰۲/۰	۱۱
۴	قرار گرفتن به عنوان چهارراه ارتباطی	۰.۵۴۲/۰	۱۳
۵	وجود پزشکان با تجربه در سطح استان	۰.۶۰۲/۰	۱۲
۶	وجود دانشگاههای مطرح در سطح ایران و جهان	۰.۷۹۷/۰	۴
۷	نزدیکی با دریای خزر و مناطق گردشگری شمال ایران	۰.۷۴۷/۰	۶
۸	وجود شهرکهای صنعتی در سطح استان	۰.۷۷۳/۰	۵
۹	امنیت بالا در استان،	۰.۶۹۸/۰	۹
۱۰	وجود بیمارستانهای خصوصی مناسب و استاندارد	۰.۴۸۶/۰	۱۴
۱۱	وجود اعضای هیات علمی پزشکی به روز در بیمارستانهای دولتی	۰.۷۱۲/۰	۷
۱۲	ارتباط بین بخشی مناسب بین دستگاههای دولتی در سطح استان	۰.۹۳۰/۰	۱
۱۳	فرهنگ مهمان نوازی مردم	۰.۷۰۸/۰	۸
۱۴	هزینه پایین خدمات	۰.۹۲۴/۰	۲
۱۵	نرخ ناسازگاری	۰.۰۰۳	--

جدول ۲- رتبه بندی مولفه های موثر بر جذب گردشگری سلامت در استان قزوین از نظر کلیه کارشناسان مورد نظرخواهی

نمودار ۱- رتبه بندی مولفه های موثر بر جذب گردشگری سلامت در استان قزوین از نظر کلیه کارشناسان مورد نظرخواهی

Conclusion

Result

Methods

Introduction

بحث و نتیجه گیری:

مهمترین عامل شناسایی شده در این پژوهش که بیشترین وزن را بین عوامل شناسایی شده از نظر خبرگان به دست آورد ارتباط بین بخشی مناسب بین دستگاههای دولتی در سطح استان ارائه شده بود. در مطالعه شعبانی نژاد (۲۰۱۶) مهمترین عامل جذب گردشگران پزشکی در شهر تهران کیفیت خدمات بود و همچنین دلگشایی و همکاران (۲۰۱۲) در مطالعه خود عامل کیفیت را پر اهمیت ترین عامل (هم از نظر ارائه کنندگان خدمات و هم گردشگران پزشکی) در جذب گردشگران پزشکی در شهر تهران معرفی نمودند. در مطالعه‌ای که در زمینه گردشگری پزشکی در مالزی انجام شد، نتایج نشان داد که به کیفیت خدمات توجه بیشتری شده است و ارائه‌دهندگان خدمات به منظور کسب مزیت‌های رقابتی قابل اعتماد برای توسعه صنعت گردشگری پزشکی در مقایسه با رقبای خود، باید توجه بیشتری به کیفیت خدمات داشته باشند.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

هزینه پایین خدمات دومین عامل موثر در جذب گردشگران پزشکی به استان قزوین معرفی شد. عامل هزینه در مطالعه شعبانی نژاد در رتبه ششم اهمیت قرار داشت. در عوض عامل محوریت بیمار در ارائه خدمات (دسترسی به درمان .حقوق بیمار و خانواده . مراقبت از بیماران.مدیریت تجویز دارو.آموزش بیمار و خانواده) در رتبه دوم قرار گرفته بود. فانی خیوی(۲۰۱۴) و فرهادی(۱۳۹۰) هزینه را یکی از فاکتورهای تاثیرگذار بر انتخاب کشور مقصد معرفی کرد. گردشگران را باید با شیوه های مختلف بازاریابی جذب کرد.در کشورهای توسعه یافته هزینه بالای خدمات درمانی و پزشکی از مهمترین عواملی است که موجب پیدایش این انگیزه گردید تا علیرغم وجود برخی مشکلات، خدمات مذکور را در کشورهای دیگر دریافت نمایند.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

سومین عامل مهم در جذب گردشگران از نظر خبرگان نزدیکی به تهران عنوان گردید. نزدیکی به تهران به عنوان یک شمشیر دو لبه از طرف مصاحبه شوندگان (مرحله اول مطالعه) معرفی شد. این در واقع از ویژگیهای اختصاصی قزوین می باشد که به پایتخت کشور نزدیک است و می تواند از امکانات و زیر ساختهای این شهر از جمله فرودگاه و امکانات رفاهی و پزشکی پیشرفته این شهر استفاده نموده در عین حال دور از ترافیک و شلوغی های این شهر باشد. سومین عامل مهم در مطالعه شعبانی نژاد زمان انتظار مناسب بود که از عوامل مهم و تاثیر گذار در جذب گردشگران پزشکی به شمار می رود. وجود مناطق تفریحی، زیر ساخت های پایه و زیر ساخت های ارتباطی مناسب جزء عواملی بودند که در رتبه های انتهایی قرار گرفته اند.

در مطالعه دلگشایی و همکاران (۲۰۱۲) سومین عامل از نظر ارائه کنندگان خدمات به لحاظ اهمیت عامل پذیرش بیمه سلامت خارجی بود و از نظر گردشگران سلامت عامل وجود بیمارستان هایی با اعتباربخشی بین المللی نظیر CI... اعلام شد.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

مطالعات مختلف در جهان اوليتها و عوامل متنوعی را برای جذب گردشگران توصیه می کنند. از جمله در پژوهشی که Omay و Cengiz با موضوع توریسم پزشکی با SWOT در کشور ترکیه انجام داد نتیجه گرفتند که کشور ترکیه از عوامل خدمات بهداشتی و درمانی نسبتا ارزان و مقررات قانونی پیشرفته و از حمایت دولت برخوردار هستند. و هم چنین تمرکز بیش از حد بر روی محصولات و غفلت از اهمیت بازاریابی، کمبود سازمان حمایت از گردشگری پزشکی، همکاری ضعیف بین موسسات گردشگری پزشکی از ضعف های این کشور می باشد. تقی زاده یزدانی و برازنده به شناسایی و رتبه بندی موانع توسعه گردشگری پزشکی در ایران با استفاده از روش VIKOR فازی پرداختند. آن ها در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که چهار معیار قیمت، کیفیت، دسترسی و زمان مناسب به عنوان موانع توسعه صنعت میتوانند باشند که کیفیت بالاترین اهمیت را داشت. در مطالعه ای در مالزی نیز کیفیت خدمات به عنوان یک مزیت رقابتی مهم در جذب گردشگران پزشکی مطرح شده است.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

نتایج تحقیقات Wong و همکارانش نیز در تجزیه و تحلیل SWOT نشان داد که کشور مالزی برای درمان خاص، به کار گیری فن‌آوری‌های پیشرفته و تعالی پزشکی به منظور جذب بیماران باید خلق ارزش کند. هندوستان باید زیرساخت‌ها، محیط زیست و امنیت شرایط بهداشتی خود را بهبود بخشد. در تحقیق حاضر سعی شده است تا با نظرات خبرگان صنعت برخی از عوامل SWOT که در تحقیقات مطرح شده عنوان شده بود به کار گرفته شود. از نقاط قوت این مطالعه می‌توان به شناسایی نقاط قوت و ضعف اختصاصی استان قزوین در جذب گردشگران پزشکی می‌باشد. از محدودیتهای این پژوهش این است که به دلیل اینکه عوامل موثر خاص این استان می‌باشند یافته‌های پژوهش قابل تعمیم به سایر استانها نمی‌باشند.

Conclusion

Result

Methods

Introduction

نتیجه گیری:

با توجه به تحقیق حاضر و مرور تحقیقات انجام شده می توان نتیجه گرفت یکی از مهمترین معیارها در جذب توریسم در استان و حتی کشور ارتباط بین بخشی می باشد که باید به آن توجه خاصی نموده و برای آن برنامه ریزی کرد. استفاده از ظرفیت های ارتباط بین بخشی مناسب بین دستگاه های دولتی در سطح استان، هزینه پایین خدمات و همچنین نزدیکی به تهران می تواند به عنوان نقاط قوت در جذب گردشگران پزشکی مورد استفاده قرار بگیرد. همچنین باید برنامه ریزی درست و ساختار مندی جهت معرفی (تبلیغات) هرچه بهتر منابع طبیعی گردشگری ، پیشینه تاریخی و آثار گردشگری استان و وجود پزشکان با تجربه در سطح استان که از مولفه های مهم جذب گردشگران پزشکی به شمار می روند ولی در این پژوهش امتیاز پایین کسب کردند انجام پذیرد.

عنوان (رتبه بندی عوامل موثر در جذب گردشگر سلامت در قزوین: مطالعه موردی با رویکرد مدل تصمیم گیری چند معیاره)

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

Mashhad University of Medical Sciences

مریم اکبرشاهی ۱، مجید امامی ۲، سعیده موسوی ۳، محمد مهدی گیوه کی ۴، علی اسمعیلی ۵، روح اله کلهر ۶*

۱- کارشناس ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران/ ۲- کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران.

۳- کارشناس مهندسی بهداشت حرفه ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران/ ۴- دانشجوی کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

۵- دانشجوی کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران / ۶- استادیار، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

(نویسنده مسئول) r.kalhor@gmail.com

بحث و نتیجه گیری

یکی از مهمترین معیارها در جذب توریسم در استان و حتی کشور ارتباط بین بخشی می باشد که باید به آن توجه خاصی نموده و برای آن برنامه ریزی کرد. استفاده از ظرفیت های ارتباط بین بخشی مناسب بین دستگاه های دولتی در سطح استان، هزینه پایین خدمات و همچنین نزدیکی به تهران می تواند به عنوان نقاط قوت در جذب گردشگران پزشکی مورد استفاده قرار بگیرد. همچنین باید برنامه ریزی درست و ساختار مندی جهت معرفی (تبلیغات) هرچه بهتر منابع طبیعی گردشگری، پیشینه تاریخی و آثار گردشگری استان و وجود پزشکان با تجربه در سطح استان که از مولفه های مهم جذب گردشگران پزشکی به شمار می روند ولی در این پژوهش امتیاز پایین کسب کردند انجام پذیرد.

منابع منتخب

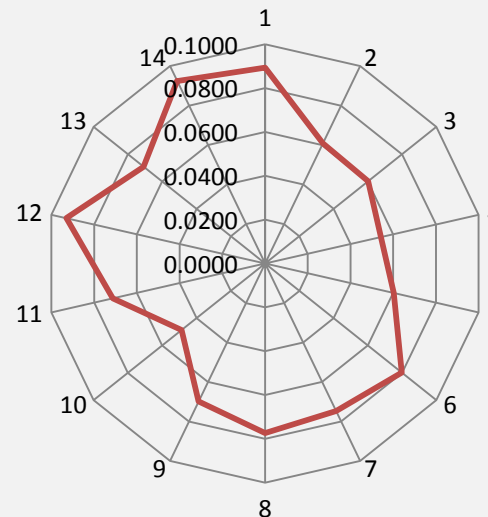
1. Connell J. Medical tourism: Sea, sun, sand and ...surgery. Tourism Management. 2006;27(6): 1093-100
2. Leng CH. Medical tourism and the state in Malaysia and Singapore. Global Social Policy 2010; 10(3): 336-357

اولویت بندی، گردشگری سلامت، تصمیم گیری چند معیاره

واژه های کلیدی

یافته ها

یافته های این تحقیق نشان میدهد که از نظر کل افراد شرکت کننده در پژوهش عامل ارتباط بین بخشی مناسب بین دستگاه های دولتی در سطح استان با وزن ۰.۹۳۰/۰، عامل هزینه خدمات با وزن ۰.۹۲۴/۰ و نزدیکی به تهران با وزن ۰.۸۹۳/۰ در رتبه های اول تا سوم قرار دارند. همچنین نرخ ناسازگاری برای این گروه از عوامل مقدار ۰.۰۰۳ به دست آمد که کمتر از ۰.۱ می باشد و نشان می دهد بین پاسخ های نمونه های مورد بررسی در مقایسات زوجی انجام گرفته سازگاری خوبی وجود دارد.

مقدمه

گردشگری درمانی به سرعت به عنوان مظهر تجارت جهانی مراقبت های سلامتی در حال پدیدار شدن می باشد. هدف این پژوهش شناسایی مولفه های موثر بر جذب گردشگران سلامت در شهر قزوین و اولویت بندی این مولفه ها با استفاده از روش تصمیم گیری چند معیاره می باشد.

روش پژوهش

مطالعه حاضر یک پژوهش توصیفی است که به صورت مقطعی در دو مرحله انجام شده است. در مرحله اول عوامل موثر در جذب گردشگران سلامت از طریق مرور مطالعات و مطالعه کیفی شناسایی شد و سپس در مرحله دوم این عوامل رتبه بندی شدند. جهت گردآوری داده ها یک پرسشنامه مقایسات زوجی طراحی گردید. پایایی این پرسشنامه با توجه به نرخ ناسازگاری که در این پرسشنامه مقدار ۰.۰۰۳ به دست آمد مناسب می باشد. وزن دهی مولفه ها با استفاده از نرم افزار Expert Choice 11 صورت گرفت. پس از وزن دهی مولفه ها، اقدام به اولویت بندی مولفه ها با توجه به وزن اختصاصی هر مولفه شد.

1. Ansari I SK. Impact of globalization on medical tourism in developing countries like India. *International Journal of Engineering Technology, Management and Applied Sciences*. 2014;2(7):62-8.
2. Konu H. Identifying potential wellbeing tourism segments in Finland. *Tourism Review*. 2010;65(2):41-51.
3. Guojinga F. A. N. ZL. Medical tourism: The new favorite tourist market,. *Journal of Economics and International Finance*. 2013;5(3):65-70.
4. Meng X. Management experience of American national park system: Lesson for Chinese National Park management. *World Forestry Research*. 2008;20:75-9.
- 5- Connell J. Medical tourism: Sea, sun, sand and ...surgery. *Tourism Management*. 2006;27(6): 1093-100
- 6- Yung Chou Shih, Angelina I. T. Kiser, Erlinda L. Rodriguez .An Expectation Confirmation Perspective of Medical Tourism, *Journal of Service Science Research*. 2012; 4:299-318
- 5- Smith R, MartínezÁlvarez M, Chanda R. Medical tourism: a review of the literature and analysis of a role for bi-lateral trade. *Health Policy*. 2011;103(2-3):276-82.
- 7- Jen Pan Tze, Wen-Chang Chen. Chinese medical tourists - Their perceptions of Taiwan, *Tourism Management*. 2014; 44 ;108-112.
- 8- Yap JYC. Medical tourism and Singapore: International hospital federation reference book; 2007.
- 9- Darwazeh D. Medical Tourism: Establishing a Sustainable Medical Facility. Ontario, Canada: University of Waterloo; 2011.
- 10- Smith R, MartínezÁlvarez M, Chanda R. Medical tourism: a review of the literature and analysis of a role for bi-lateral trade. *Health Policy*. 2011;103(2-3):276-82.
- 11- Palvia S. Global Outsourcing of IT and IT Enabled Services: a Relationship Framework and Two Stage Model for Selecting a Vendor: Ivy League Publishing; (2007). .
- 12- Sack C, Scherag A, Lütke P, Günther W, Jöckel KH & Holtmann G. Is there an association between hospital accreditation and patient satisfaction with hospital care? A survey of 37 000 patients treated by 73 hospitals. *International Journal for Quality in Health Care*. 2011; 23(3): 278-83.
13. Guojinga FA, Zhijun L. Medical tourism: the new favorite tourist market. *Journal of Economics and International Finance* 2013; 5(3): 65-70.
- 14.. Jabbari A, Zarchi MK, Kavosi Z, Shafaghat T, Keshtkaran A. The marketing mix and development of medical tourism in Shiraz. *Materia Socio-Medica* 2013; 25(1): 32-36.
- 15- Vali L, Tabatabaee SS, Kalhor R, Amini S, Kiaei MZ. Analysis of Productivity Improvement Act for Clinical Staff Working in the Health System: A Qualitative Study. *Glob J Health Sci* 2015;8(2):106-116.
16. Izadi M, Ayoobian A, Nasiri T, Joneidi N, Fazel M, Hosseinpourfard M. Situation of health tourism in Iran; opportunity or threat. *MilMed Journal*. 2012;14(2):69-75.
- (17) Kalhor R, Moosavi S, Ramezanpour M, Molapour A, Keshavarz A, Bahrami ES, et al. Evaluation of the quality of services delivered in qazvin's hospitals to attract medical tourists: Joint commission international approach. *J Biol Today's World* 2016;5(12):224-229.
- (18) Kalhor R, Kiaei MZ, Mohebbifar R, Shah Bahrami E, Mafi L, Kalhor L, et al. Prioritizing the options for health-care waste management in qazvin: Using a multi-criteria decision making approach. *J Biol Today's World* 2016;5(6):101-106.
- 19) Kalhor R, Asefzadeh S, Ghamari F. Ranking eastern mediterranean region countries (EMRO) based on the health impact indicators using multi-criteria decision approach. *J Biol Today's World* 2016;5(12):213-217.
- 20- Shabaninejad H, Gorgi HA, Ziaee niri A. Ranking the Effective Factors in Attracting Health Tourists in Tehran: Application of Multi-criteria decision-making model. *Journal of Biology and Today's World*. 2016;5(11):203-8
- 21- Delgoshaei B, Ravaghi H, Abolhassani N .Important- performance analysis of medical tourism in Tehran province from medical tourists and medical services providers' perspective. *Hospital Journal* 2012; 11(1): 63-72 [in Persian].
22. Leng CH. Medical tourism and the state in Malaysia and Singapore. *Global Social Policy* 2010; 10(3): 336-357.
- 23- Fani Khiavi R. [Health tourism development strategies in Ardabil]. *The International Journal of Travel Medicine and Global Health* 2014; 2(2): 65-67. [Persian].
- 24- Farhadi F. [Factors affecting the development of health tourism industry from the perspective of managers and health professionals in Tehran]. [MSc. Thesis]. 2011.
25. Omay EG, Cengiz E. Health tourism in Turkey: opportunities and threats. *Mediterranean Journal of Social Sciences* 2013; 4(10): 424-431.
26. Yazdi MR, Barazandeh H. -Identifying and ranking health tourism development barriers in Iran using fuzzy VIKOR method. *Asian Social Science* 2016; 12(5): 54-63.
27. Wong KM, Velasamy P, Arshad T. Medical tourism destination SWOT analysis: a case study of Malaysia, Thailand, Singapore and India. In: Othuman Mydin MA, Marzuki A, editors. SHS web of conferences 12. Proceedings of the 4th International Conference on Tourism Research; 2014 December 9-11; Kola Kinabalu, Malaysia. Kola Kinabalu: EDP Sciences; 2014. p.1-8.